

Halkın sağlıklı beslenmesi tamamen uluslararası gıda tekellerinin belirleyiciliğine terk edilmiş durumdadır. Bu durum, ülkemizde tarımsal üretimin tasfiyesinin de sebep ve sonuçlarının başında yer almaktadır. Gıda tekellerinin dayattığı ve insan sağlığı açısından tehdit teşkil eden uygulama ve ürünler derhal yasaklanmalıdır. Ülkemizin gıda arzı açısından kendine yeter bir ülke olabilmesi için merkezi olarak planlanmış kamusal üretimi esas alan bir tarım politikası hayata geçirilmelidir...

"TKP 13 Kongre Kararlarından"

■ 20 MAYIS 2021 PERŞEMBE ■ SAYI: 285

Hububat, bakliyat ve çay alım taban fiyatları “müjde” olarak açıklandı ama ne fayda!

TARIMIMIZ PİYASACILIĞIN, ÜRETİCİ ÇİFTÇİLER ÖRGÜTSÜZLÜĞÜN KURBANI

18 Mayıs'ta yapılan kabine toplantısı sonrası 2021 yılı için hububat ve bakliyat alım fiyatları açıklandı. Arpa, ekmeklik ve makarnalık buğday gibi hububat ürünleri, nohut, kırmızı ve yeşil mercimek gibi bakliyat ürünlerinde enflasyon fiyatlarının üzerinde yapıldığı söylenen fiyat artışları gerçeği yansıtıyor mu?

Geçen sene hububat ve bakliyat ürünlerinde verilen fiyatlara kıyasla bu sene ürüne göre değişmekle birlikte %20-40 aralığında artışlar söz konusu. AKP bu artışlarla TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarının üzerinde taban fiyat vererek çiftçiyi mağdur etmediğini iddia ediyor. Bu yıl tarımda yaşanacak kuraklık sonucu uzmanlarının öngörülleri ve saha gözlemlerine göre tarım ürünleri üretiminde en az %15-20

oranında azalmaya yol açacağı ve dolayısıyla bu ürünlerin fiyatlarının zaten artacağı tahmin ediliyor. Aynı zamanda ürettiğimiz buğdayın neredeyse yarısı oranında buğday ithalatı yapan bir ülkeyiz.

Geçen yıl yaklaşık 20 milyon ton buğday üretimi yapan ülkemiz, 9,6 milyon ton buğday ithalatı yapmıştı. Diğer taraftan salgın koşullarında ülkelerin tarım ürünleri ihracatı konusunda daha temkinli hareket ettiği bir dönemde buğday ithalatı yapmak zorunda olduğumuz gerçeği de önümüzdeki dönemde buğday fiyatlarını kaçınılmaz olarak yukarı taşıyacak. Yani buğday ithalatı yapan tüccar için daha çok kazanç elde edeceği bir döneme doğru gidiyoruz.

2020-2021 yılı tarımda üreticiler için, üretim maliyetlerinin arttığı bir yıl oldu. Hububat üretiminde en önemli üretim maliyetlerinin başında, gübre, tohum, mazot ve sulama maliyetleri gelmektedir.

Gübre fiyatlarındaki son bir yıldaki artış kullanılan gübrenin çeşidine göre %50-90 arasında artış göstermiştir. Örneğin en çok kullanılan Üre gübresi Ocak 2020 tarihinde 1650 TL/ton'dan Ocak 2021 tarihinde 3000 TL/ton'a çıkmıştır. DAP Gübresi ise son bir yılda %87'lik bir artışla 1850 TL/ton'dan 3450 TL/ton olmuştur.

Tohum fiyatlarının ve dünyadaki petrol fiyatları düşerken ülkemizde mazot fiyatlarının %20 arttığı koşullardan söz ediyoruz. Tarımsal sulamada kullanılan elektriğe yapılan zamlar, döviz fiyatlarındaki artış da ortada.

Çiftçinin 1 kg buğdayı üretmesi için gereken üretim maliyetlerindeki artışa dair rakamlar ve açıklanan taban fiyatlar karşılaştırıldığında artışın yetersiz kaldığı ortadadır. Hububat ve bakliyat ürünleri için

övinülerek açıklanan taban fiyatları, bu ürünlerin üretimi için harcanan üretim maliyetleri göz önüne alındığında önümüzdeki yıl çiftçilerin daha da zorlanacağı ve giderek üretimi terk ettikleri ve borçlarını ödeyemez bir noktaya doğru sürüklendikleri bir dönemi işaret etmektedir. Bu sorunların çözümü için;

Devlet tarım ve gıda konusunda halkın ihtiyaçlarını esas alan bir planlama mekanizması kurmalı, bunun gerekli organlarını oluşturmalı ve üreticiye üretimi teşvik edecek biçimde destek sağlamalıdır.

Gübre, tohum, ilaç vb. tarımsal girdilerin kamusal üretimini sağlayacak tesisler kurulmalıdır. Kendi emeği ile geçinen çiftçinin borçları; kamu ve özel bankalar ayırt etmeksizin silinmelidir. Yine Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlar silinmelidir.

Tüm tarımsal ürünlerin ithalatı ve ihracatı devlet tekeline alınmalıdır. Temel ihtiyaç niteliğinde olmayan, yüksek uluslararası fiyatlar nedeniyle ticari sermayenin iştahını kabartan ürünlere yönelinmesi suretiyle ulusal üretimin dengesizleştirilmesinin önüne geçilmelidir.

TARIMDA PİYASALAŞMA, TARIMIN YOK OLMASINA YOL AÇIYOR

1980’li yıllar ile başlayan, 2000’li yıllar ile doruk noktasına çıkan tarım politikalarında serbestleşme kendisini özelleştirme uygulamaları ile dışa vurmuştur. Tarımsal ürün ve girdi piyasalarında etkili olan Yem Sanayi (YEMSAN), Süt Endüstrisi Kurumu (SEK), Orman Ürünleri Sanayi (ORÜS), Türkiye Ziraat Donatım Kurumu (TZDK), Türkiye Gübre Sanayi Anonim Şirketi (TÜGSAŞ), TEKEK gibi kamu kurumları birbiri ardına özelleştirilmiştir. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ve Et ve Balık Kurumu’nun (EBK) ise piyasa etkisi daraltılmıştır.

Tarımın en önemli girdisi olan tohum piyasasında kamunun etkinliği azaltılmıştır. Türkiye Tohumcular Birliği verilerine göre; 2018 yılında tescilli çeşitlerin %76’sı özel sektör, %23’ü kamu ve kalanı üniversite tarafından üretilmiştir.(1) Özel sektörün mısır, ayçiçeği, patates, yaş sebze gibi başlıklarda mutlak hâkim olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer nokta ise özel sektörün yem bitkilerinde, arpada ve buğdayda payını artırmasıdır. Kâr güdüsüyle hareket eden özel sektörün özellikle buğdayda etkisini artırması ülke-

nin gıda güvencesi açısından riskler barındırmaktadır.

...

Tarım politikalarının serbestleşmesi sonucu üreticilerin yoksullaşması, borçlanması, tarımın itibar kaybetmesi, gençlerin kırsalı terk edip tarımla uğraşmak istememesi 2000’li yıllarda tarım alanlarının hızla tarım dışına çıkmasını beraberinde getirmiştir. Böylelikle 2000’li yıllarda da gittikçe büyüyen hizmet ve inşaat sektörünün arazi bulması kolaylaşmıştır. 1987 ile 2002 yılları arasındaki 15 yılda 1 milyon 348 bin hektar azalırken 2002 ile 2019 yılları arasındaki 16 yılda 3 milyon 484 bin hektar tarım arazisi yok olmuştur. Yani neredeyse son 30 yılda yok olan tarım topraklarının %70’i 2002 ile 2018 yılları arasında gerçekleşmiştir.

Bilim ve Aydınlanma Akademisi “Yeni Koronavirüs salgını koşullarında Türkiye’nin tarımsal üretim ve gıda güvenliği” raporuna karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

Akademisyen Nevzat Evrim Önal ile hububat alım fiyatlarını konuştuk **HALKIN İHTİYACINDAN ‘TASARRUF’ ETTİKLERİNİ ÇİFÇİYE AKTARMIYORLAR**

Hububat alım fiyatlarında yüzde 35’in üzerinde artış yapıldı. Bu artışta enflasyondan ziyade dünya fiyatlarının dikkate alındığı söyleniyor. Nasıl değerlendiriyorsunuz?

Nisan ayında Tüketici Fiyat Endeksindeki yıllık artış yüzde 17 olarak açıklanmıştı. Son açıklanan Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi, yani üretici maliyetlerindeki değişimi gösteren endeks ise Şubat ayında yüzde 19,6 yıllık artış gösteriyordu. Tabii Türkiye İstatistik Kurumu’nun enflasyon gibi gösterge niteliğinde verilerinin çok güvenilir hale geldiğini aklımızda tutmalıyız. Yine de, yüzde 35’i aşan fiyat artışının “gerçek” bir artış olduğunu söylememiz ge-

reker. Açıklanan fiyat dünya fiyatının kısmen altında, ancak piyasa koşullarında taban fiyatının zaten piyasa fiyatının altında olması beklenir.

AKP iktidarının iki motivasyonla hareket ettiğini düşünüyorum. Birincisi mevcut siyasi irtifa kaybı karşısında memnun edebileceği herkesi memnun etme mecburiyeti. Ama daha önemlisi, tarımda yirmi yıldır süregelen politikasızlığın en fazla aşındırdığı yer buğday üretimi ve buradaki açığı kapatmaya çalışıyorlar. Türkiye tarımı, Türkiye işçi sınıfının temel gıda nesnesinin üretiminde eksiklik yaşıyor ve her yıl ithalat yapmak zorunda kalınıyor. Dünya gıda fiyatlarının hızla yükseldiği pandemi döneminde bu-

nun nasıl bir felakete yol açabileceğini fark ettiler ve önlemeye çalışıyorlar. Zira son bir yılda dünya hububat fiyatları yüzde 26 arttı, bunun üzerine döviz kuru artışını ve bu sene kuraklık nedeniyle rekolteye yaşanacak düşüşü ekleyin. Dünya fiyatları ve döviz kurundaki artışın sürmesi durumunda, sene sonunda TMO tekrar ithalat yapmak zorunda kaldığında (çünkü kalacak), geçtiğimiz yıl olduğu gibi çiftçiye açıklananın çok üzerinde fiyattan dünya piyasalarından alım yapılması gerekecektir.

Dolayısıyla çok temel bir gerçek, bir kez daha doğrulanıyor. Piyasa, kendi yarattığı sorunların çözümü olmuyor. Temel gıda üretiminin tamamen devletleştirilmesinden başka çözüm yok.

Peki, bu fiyat artışı emekçilere yansıyor mu?

Sermaye düzeni, gerek merkezi iktidardaki AKP, gerek işçi sınıfı kentlerinin neredeyse tamamında yerel yönetimi elinde bulunduran CHP, buğday fi-

yatındaki artışı ekmek fiyatına yansıtmamak için bir süredir çaba sarf ediyor. Ve konu çok kritik olduğu için birbirleriyle de bu başlıkta sertçe itişiyorlar. Çünkü bıçak kemikte, işçi sınıfının yarısından fazlası mevcut asgari ücretle, hatta bazen altında ücretle geçinmeye çalışıyor ve temel beslenme nesnesinin fiyatında bir artışın ücretlere yansıtılmamasının, hele ki ufukta sürekli seçim bahsi varken, bir yolu yok. Bu da, diğer metalleri üreten patronlar kâr oranlarındaki düşmeyi telafi etmeye çalışacağı için, her şeyin fiyatına zam yapılması anlamına gelir. Kanımca devlet, gıda fiyatları üzerinden sermaye sınıfına verdikleri bu dolaylı sübvansiyonu sürdürecektir. Sonuçta IMF'nin raporuna göre Türkiye, milli gelirine oranla salgınla mücadelede en az kaynak ayıran ülkeler grubunda. Halkın bu ihtiyacından kepçeyle "tasarruf" ettiklerinin bir kısmını kaşıyla buraya aktarsalar ekmek fiyatını seçime kadar sabitleyebilirler. Sonrası tufan zaten.

PİYASA KAÇA ALIRIM KAÇA SATARIM NASIL STOKÇULUK YAPARIM DİRDİNDE

AKP'li yıllarda Türkiye'de özellikle hububat alım, satım ve depolama işlemleri sermaye için önemli bir kazanç kapısı haline gelmiş durumda. Hububat alım satımı ile uğraşan şirketler aynı zamanda, Türkiye'deki tarım faaliyetlerini büyük tüccarların tekeline sokan, lisanslı depoculuk faaliyetlerine de sahipler.

STOKÇULAR FİYATLARI ARTIRIYOR

Çıkarılan yasal düzenlemeler ile, üretilen ürünlerin TMO depoları yerine 2005 yılı ile birlikte mevzuata gireren lisanslı depolarda tutulması zorunluluğu getirilmişti. 2018 – 2021 yılları arasında lisanslı depo şirketlerinin sayısı 3 katın üzerinde artarak 126'ya, depo kapasitesi ise yaklaşık 4 kat artış ile 7 milyon tona ulaştığı belirtiliyor. Devlet tarafından bu şirketlere kilogram başına depo kira desteği, bakliye desteği ve analiz desteği veriliyor. Ayrıca, stopaj, gelir ve kurumlar vergisi, SGK prim kesintilerinin bir bölümünden de muaflar. Sonuçta, hububat alım satımında son 4 yıl içerisinde, toplam alımın %80'i, lisanslı depolar üzerinden gerçekleştiği görülüyor. Bu durum, şirketlerin piyasanın durumuna göre, ürünleri stoklamasına ve vatandaşlara yansıyan fiyatların düşmemesine neden olabiliyor. Depoların sahipleri daha çok tarım ürünleri ticareti ile uğraşan tüccar ve sanayiciler. Çiftçilerin ya da çiftçi örgütlerinin kurduğu ve işlettiği lisanslı depo bulunmuyor.

TİRYAKİ HOLDİNG'İN ÖYKÜSÜ

Hububat sektöründe durum böyle iken, kimi şirketlerin "hızlı" yükselişleri de dikkat çekiyor. Örneklerden biri, Türkiye'nin özel sektördeki en büyük tarım ihracatçısı ünvanına sahip olan ve TMO'nun ardından da ikinci en büyük ihracatçı konumunda olan Tiryaki Holding. 1965 yılında bir mercimek işleme tesisi olarak yola çıkan şirketin, asıl büyüme dönemi AKP dönemine denk geliyor. Şirket yöneticilerinin 2012 yılında vermiş oldukları bir röportajda, 4 yılda ortalama %85 büyüme gösterdikleri belirtiliyor. O günden bu yana, şirketin büyümeye devam ettiği, 10 limanda depo işletmesine sahip olduğu, yıllık 2 milyar dolarlık satış rakamına ulaştığı görülüyor. Şirketin başında, Fethullah Gülen'in en güçlü olduğu ülkeler arasında gösterilen Kırgızistan'ın fahri konsolosluğunu üstlenen Süleyman Tiryakioğlu bulunuyor. Şirket AKP iktidarı ile ilişkilerinin de yükselişinde iyi değerlendirilmiş benziyor. Bu durum özellikle, Ülker Grubu ile ortak kurulan Danem Gıda şirketinin tarihinden de okunabiliyor. 2010 yılında kurulan Danem Gıda'daki Ülker hisseleri, AKP ve Ülker Grubu arasındaki gerginlik sonrasında, 2016 yılında Tiryaki Holding'e satılıyor. Son dönemde ise, Tiryaki Holding'in yurt dışı iştiraklerinden Sunrise Foods'un hisselerine, Katar Yatırım Otoritesi'nin gıda yatırımlarından sorumlu şirketi Hassan Food'un ortak olduğu gözlemleniyor.

ÇORLU'DA FİLİSTİN HALKIYLA DAYANIŞMA EYLEMİ

Salı akşamı Çorlu Cumhuriyet Meydanı'nda içlerinde Emek Partisi, Türkiye İşçi Partisi, DİSK Emekli-Sen ve Türkiye Komünist Partisi Çorlu İlçe Örgütü'nün yer aldığı Emek ve Demokrasi güçleri "Siyonist İşgale Son, Filistin'e Özgürlük" diyerek Filistin halkına destek eylemi düzenledi. Yağmura rağmen alandaki yurttaşların da alkışlarla destek verdiği eylemde yapılan basın açıklamasında, bulunduğu her fırsatta yayılmacı emellerine ulaşmak için Filistinlileri evlerinden kovmaya çalışan İsrail'in gerçekleştirdiği katliam kınandı. Başta ABD olmak üzere emperyalist devletlerin sessiz kalarak ya da açıktan yıllardır gerçekleştirilen işgal ve katliamda İsrail'i desteklediği

belirtilen açıklamada Türkiye'nin tavrına ilişkin de şöyle dendi:

"Cumhurbaşkanı ve AKP de kınama mesajlarının dışında kılını kıpırdatamıyor. Türkiye ile İsrail arasında yapılan ticaret her yıl büyüyerek devam ediyor. En son Türkiye İsrail'e 2 milyar dolar ithalat yaparken, ihracatı 4 milyar dolara erişmiş durumda. Zorlu Enerji Grubu, inşaatçısı, Koç grubu gibi Türk burjuvazisinin en büyükleri bu ticaretten pay alıyor. Türkiye hükümeti bu tatlı ticaretin hep koruyucusu oldu."

Açıklama "Bizler, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin aydınlanmış bölümü olarak Filistin halkının mücadelesini selamlıyoruz." sözleriyle son buldu.

TURİZM EMEKÇİLERİNDEN KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI'NA SUÇ DUYURUSU

Patronların Ensesindeyiz Otel Emekçileri ve Antalya Turizm Emekçileri Dayanışma Ağları'nda bir araya gelen turizm emekçileri, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yayınladığı ve gelen tepkiler sonrası yayından kaldırdığı, turizm emekçilerinin üzerinde 'enjoy i'm vaccinated' (eğlenin, aşılandım) yazılı maskeler taktıklarını gösteren tanıtım videosuyla ilgili bakan Mehmet Nuri Ersoy ve bakanlık yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulundular. Cumhuriyet Başsavcılığı'na verdikleri dilekçede, Bakan ve yetkililerin turizm emekçileri nezdinde halkı alenen kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçu işlediğini belirten emekçiler, İstanbul Anadolu ve Antalya adliyeleri önünde yaptıkları açıklamalarda, "Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın son yayınladığı videoda emekçilere 'rahat olun aşıliyoruz' yazılı maskelerin giydirilmesi alenen hakarettir. 15 aydır hiçbir sorumluluğunu yerine getirmeyen bakanlığın bir de böyle bir aşağılamayı kendine hak görmesi tarafımızca kabul edilemez. Buna boyun eğmeyen bunu kabul etmeyen tüm otel ve turizm emekçilerini Patronların Ensesindeyiz Antalya Turizm Emekçileri ve Otel Emekçileri Dayanışma Ağları'nda örgütlenmeye çağırıyoruz." dediler.

“DEMİR KUBBE”Yİ DELEN FİLİSTİN DİRENİŞİ...

Dün soL TV’de yayınlanan Burası Ankara programında Erkan Yıldız, gazeteci Hasan Sivri ve Ali Örnek ile Filistin direnişinin geldiği noktayı, İsrail’e düşen roketlerin yansımalarını ve direnişin geleceğini ele aldı.

Bugünkü İsrail saldırısının İsrail’in yetmiş yıllık işgal politikasının ürünü olduğunu özetleyen Hasan Sivri, iki yılda dört kez seçime giden İsrail’de Netanyahu’nun bu saldırıları iç politika malzemesi olarak da kullandığına dikkat çekti. Joe Biden’ın 1985 yılında Kongre’de “İsrail ABD’nin 3 Milyar dolara yaptığı en iyi yatırımdır, kullanışlı bir araçtır. İsrail olmasaydı, orada başka bir devlet kurmak zorunda kalırdık.” dediğini hatırlatan Ali Örnek, ABD ve Batı’nın İsrail’i yalnız fiilen değil medya eliyle de desteklediğini anlattı. Son yaşananlarla birlikte İsrail’e dair pek çok mitin yıkıldığını ifade eden Ali Örnek, hem füzelerin Lübnan ve Suriye üzerinden Gazze’ye getirilmesi ve kullanılmasını içeren or-

<https://www.youtube.com/watch?v=J-eVBlyLWLY>

ganizasyonda hem de İsrail’deki havalimanı, rafineri gibi kritik noktaların bombalanmasında İsrail istihbaratının uyuduğunu belirtti. Yine medyada Filistin’in yıllardır sürdürdüğü direnişin Hamas’ın İslamcılığıyla bulanıklaştırılmaya çalışıldığına işaret eden gazeteciler, Filistin Sorunu’nun Hamas’tan önce de var olduğuna ve asıl sorulması gereken sorunun iki taraf arasındaki şiddetin neden doğduğu olduğuna vurgu yaptı.

“Çürüme manzaralarından müteşekkil bu tablo ülkücülüğüyle, muhafazakârlığıyla, siyasal İslamcılığıyla Türk sağının “iftiharla sunduğu” başyapıttır. Bugünkü Türkiye, sol düşmanlığından beslenen bir zihniyetin doğrudan ve doğrudan ürünüdür; mafyayı, çeteyi, tarikatı, yolsuzluğu, hırsızlığı bu zihniyet yaratmakta, korumakta ve kollamaktadır.” **Fatih Yaşlı, 19 Mayıs 2021, soL haber**

ÜÇ TARZ-I SİYASET

“Burası Türkiye, herkes kurallara uymakla mükellef. Kurallara uymayanı, kurallara uyar hale getiririz. Devletten büyük bir güç yok. Kesin söylüyorum. Herkesin kabul etmesi gereken bir şey... Acımayız da.” **AKP’li İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 29 Mayıs 2020, Hadi Özişik’in YouTube kanalı**

“Koskoca Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Milli Kurtuluş Savaşı veren bir devlet, güçlü bir parlamentosu, haksızlıkla mücadele eden, bütün mazlum milletlerin örnek aldığı bir devlet nasıl olurda yeraltı dünyasının çeteleriyle el ele, kol kola gezer? Bir ekonomik çeteler var, bir de yer altı çeteleri var. Türkiye’yi bu iklimin içine kim soktu? Nereden çıktı bu yeraltı çeteleri?” **CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, 18 Mayıs 2021, CHP Grup toplantısı konuşması**

6 GÜNÜN SÖZKARASI

Özişik kardeşleri tanıdığını belirterek, “Yıllardır birlikte teşrik-i mesaide bulunduğumuz arkadaşlar bunlar, şaşkınm” ifadelerini kullandı.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu Sedat Peker ile görüntülü telefon görüşmesi yayınlanan Hadi Özişik ve Süleyman

